

něnost žádané částky, tak i proti odpůrci, jenž se o něm ani nemusí vyjádřiti, ale svým vyjádřením nemůže na jeho vyřízení nic změnit. Výrokem soudu podle § 410 c. ř. s. se žalovanému neukládá povinnost, by platil peněžitou částku, nýbrž dává se mu jen k tomu právo. Zavázaným jest jen žalobce, jenž musí od žalovaného podle jeho volby přijmouti i peníze místo zažalovaného předmětu. Nijak na tom nesejde, zda žalobce částku, kterou je ochoten podle § 410 c. ř. s. přijati, označuje přesně jako jednotnou částku jistinnou či zda ji rozloží na částku jistinnou a na částku úrokovou, žádaje kromě jistiny také ještě procento ze žádané částky na úrocích od určitého dne, neboť, nezkoumají-li soudy přiměřenost aniž oprávněnost žádané částky, nemohou se ani zabývati s otázkou, zda jsou po právu též úroky a zda nejsou snad zahrnuty v celkové částce.

Čís. 8414.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

V kromobyčejně silném, potřebami pravidelného provozu neodůvodněném výfuku parostroje při posunování, jest spatřovati příhodu v dopravě. Lhostejno, že tento výfuk parostroje nebyl bezprostřední příčinou úrazu, nýbrž teprve výfukem způsobené splašení se koní.

Jest přesně rozlišovati spoluzavinění poškozeného na příhodě v dopravě a na úrazu.

(Rozh. ze dne 26. října 1928, Rv I 379/28.)

Strojvůdce vlaku, veda stroj odpojený od strojírny poblíže stanoviště povozů, kde stál také žalobce se svým povozem, dal se do rychlé jízdy, při čemž 6—7krát vyfukl prudce páru, kteréhož mimořádného výfuku se koně žalobcovi lekli a se splášili, čímž se stalo, že koně, které žalobce držel na uzdě, vlekli ho i s vozem s sebou, při čemž předním kolem vozu byly žalobci přejety obě nohy. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud prvního stupně z polovice důvodem po právu, odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany. **Důvody:** Splašení koní bylo ovšem bezprostřední příčinou žalobcova zranění, nezáleží však na tom, zda poslední příčina jest příhodou v dopravě, nýbrž na tom záleží, zda zranění, byť i prostředech, souvisí příčinně s příhodou v dopravě. K tomu dlužno v souzeném případě přisvědčiti, neboť prudký výfuk páry, o nějž tu jde, jest pokládati za abnormální a tímto výfukem se stalo, že se žalobcovi koně splášili a v dalším důsledku žalobce zranili, což vše jest v příčinné spojitosti s abnormálním, prudkým výfukem páry. Jde tu tedy o příhodu v dopravě, v jejímž důsledku žalobce byl zraněn, kteráž má veškeré známky příhody v dopravě po rozumu § 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. Nelze přisvědčiti žalované, že splašení koní jest posuzovati pro dráhu jako skutečnost neodvratitelnou, neboť splašení mohlo býti zabráněno

tím, že výfuk páry byl co možná zmenšen po případě úplně zamezen, takže by ke splašení koní nebylo došlo. Není tedy pochybnosti o tom, že žalobcovo zranění souvisí s příhodou v dopravě, za kterou žalovaná ručí. Jde jen o to, do jaké míry ručí. V tom směru případně dolíčil první soud, že kdyby byl žalobce, jenž splašenými koňmi byl stržen, opratě z rukou pustil a nechal koně běžeti, nebyl by býval upadl pod vůz, který mu předním kolem přejel obě nohy, a nebyl by býval vůbec zraněn. Tím však, že udidla stále držel, nešetřil onoho stupně bedlivosti a pozornosti, již každý člověk a obvyčejnými schopnostmi šetřiti jest povinen (§ 1297 obč. zák.), a spolupůsobil tak ku svému zranění. Právem proto usuzuje první soud, že spoluzavinil žalobce svůj úraz a, jelikož nelze poměr tohoto spoluzavinění zjistiti, právem první soud uznal podle § 1304 obč. zák., že nárok žalobní jest do polovice po právu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného, k dovolání žalobce uznal žalobní nárok po právu též druhou polovicí.

D ů v o d y:

Rozsudek odvolacího soudu napadají obě strany dovoláním, v němž uplatňují jako dovolací důvod nesprávné posouzení věci po stránce právní (čís. 4 § 503 c. ř. s.). Důvodným bylo shledáno jen dovolání žalobcovo. Podle § 1 zákona o povinném ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. ručí železniční podnik za veškerou škodu, bylo-li příhodou v dopravě železnice způsobeno tělesné poškození neb usmrcení člověka. Poněvadž žalovaný popřel žalobní nárok, opíraný o tento předpis zákona, bylo na žalobci, by prokázal, že šlo o příhodu v dopravě po rozumu § 1 uvedeného zákona a že jeho úraz byl způsoben touto příhodou, t. j. že příhoda v dopravě jest v příčinné souvislosti s úrazem. Za příhodu v dopravě pokládati jest každou událost v železničním provozu, jež se odchyluje od pravidelného provozu dopravy, jest o sobě způsobilá přivoditi tělesné poškození nebo smrt člověka a přihodila se mimo osobu poškozeného. Že v kromobyčejně silném, potřebami pravidelného provozu za zjištěných okolností neodůvodněném výfuku parostroje při posouvání dlužno spatřovati příhodu v dopravě, správně uvedly a odůvodnily již nižší soudy. Dovolací soud souhlasí s tímto názorem a poukazuje žalovaného v tomto směru na správné důvody rozsudků nižších stolic s dodatkem, že příhodou v dopravě byl zde jen mimořádně silný, od pravidla se uchylující výfuk, nikoliv též splašení se koní a poranění žalobcovo, což bylo jen následkem příhody. Nesejde na tom, že zjištěná událost (kromobyčejně silný výfuk parostroje) nebyla bezprostřední příčinou žalobcova úrazu, jenž nastal tím, že se v důsledku oné události splášili žalobcovi koně, při čemž žalobce byl zraněn, neboť i nepřímá příčinná spojitost úplně postačuje s hlediska § 1 zákona o povinném ručení železnic. Po této stránce však oba nižší soudy srovnale zjistily, že bezprostřední příčinou žalobcova zranění bylo splašení se koní a že toto bylo způsobeno právě abnormálně prudkým výfukem páry, takže jest

příčinná spojitost mezi zjištěnou příhodou v dopravě a žalobcovým úrazem. Je-li tomu tak, ručí žalovaná dráha za veškerou škodu, která nastala tělesným zraněním žalobcovým, leč by dokázala některý z vyvíňovacích důvodů § 2 zákona o povinném ručení železnic. Podle tohoto předpisu zákona je dráha ručební povinnosti sprostěna jen tehdy a jen tou měrou, když a pokud dokáže, že příhoda v dopravě byla způsobena neodvratnou náhodou (vyšší mocí — vis major), nebo neodvratným činem třetí osoby, jejíž zavinění dráha nemá zastupovati, nebo vlastním zaviněním poškozeného. Z toho plyne, že předpis § 2 zák. v souzeném případě vůbec nepřichází v úvahu. Neboť podle jasného doslovu zákona, jenž předpokládá v § 1, že způsobeno bylo tělesné poškození nebo smrt člověka (úraz) příhodou v dopravě železnice, jest přesně rozeznávati mezi příhodou v dopravě a úrazem, jak ostatně zdůrazňují nauka a četná rozhodnutí tohoto dovolacího soudu. Příhoda v dopravě jest příčinou úrazu, úraz důsledkem příhody v dopravě. Leč, že v tomto případě zjištěná příhoda v dopravě, t. j. mimořádně prudký výfuk páry, byla způsobena neodvratnou náhodou, neodvratným činem třetí osoby nebo vlastním zaviněním poškozeného (žalobce), žalovaná strana ve sporu netvrdila, tím méně dokázala. Výrok nižších soudů o dělení viny nemá proto opory v ustanovení § 2 zákona o ručení železnic. Soudy nižších stolic v tomto směru nerozlišují dosti přesně případné spoluzavinění poškozeného na příhodě v dopravě a na úrazu. O tom, že žalobce zavinil neb aspoň spoluzavinil příhodu v dopravě, nemůže podle toho, co uvedeno, vůbec býti řeči. Uplatňuje-li ve sporu o povinném ručení žalovaná dráha, že si žalobce úraz způsobil sám svým vlastním zaviněním, popírá tím, že úraz způsoben byl příhodou v dopravě, popírá příčinnou souvislost mezi příhodou a úrazem a uplatňuje tedy, že tu není předpokladů § 1 zákona o ručení železnic. Šlo by tedy o důkaz, že jen vlastní nedbalost žalobce, nikoliv však příhoda v dopravě způsobila úraz, že teprve vlastní neopatrností žalobce byla skutečněna příčinná souvislost s úrazem. Než, i kdyby se mělo za to, že i takovýto důkaz může žalovanou stranu sprostíti ručební povinnosti, nutno především zdůrazniti, že v souzeném případě žalovaný v řízení před soudem první stolice nic takového netvrdil a o podobný důkaz se vůbec ani nepokusil. Neboť s tvrzením, že si žalobce úraz zavinil sám vlastní neopatrností, vystoupila žalovaná strana poprvé teprve v odvolání. Avšak, i kdyby bylo lze připustiti, že v tomto případě vzhledem k tomu, že žalobní nárok byl popřen a že jde tu o podstatné náležitosti § 1 zákona o ručení železnic, nižší soudy byly oprávněny onou otázkou se obíratí přes to, že žalovaná strana před soudem první stolice se ani nehájila tím, že si žalobce úraz zavinil sám (s hlediska § 2 zákona o ručení železnic je podobný postup jasným doslovem zákona za všech okolností vyloučen), nemohlo by to na stavu věci nic měniti ve prospěch žalované dráhy. Neboť, jak již uvedeno, nižší soudy po skutkové stránce zjistily, že žalobcův úraz byl způsoben příhodou v dopravě, že je tu § 1 zákona o ručení železnic vyžadovaná příčinná souvislost mezi příhodou a úrazem. Nižší soudy ovšem mají za to, že žalobce úraz spoluzavinil tím, že oprotě (nikoli, jak soud odvolací uvádí

udidla) plašících se koní ihned nepustil, nýbrž je stále držel, takže byl jimi stržen a upadl pod vůz, který mu předním kolem přejel obě nohy. Než v uvedeném závěru nižších soudů a zejména odvolacího soudu právem žalobce vidí nesprávné právní posouzení věci a příslušným vývo-
dům jeho dovolání dlužno přisvědčiti, že žalobce jako řidič koní, když se tito plašili, byl povinen se snažiti, by je ovládl, a že není proto jeho spoluvina na úraze v tom, že opratě hned, když se koně plašili, nepustil. Podle toho, co uvedeno, neobstojí důvody, z nichž nižší soudy, odvolací soud s poukazem k ustanovení § 1304 obč. zák. uznaly na rozdělení škody stejným dílem, a poněvadž, jak dovoděno, jsou tu všechny předpoklady § 1 zákona o ručení železnic, bylo vyhověti jen dovolání žalobce a uznati, jak se stalo.

Čís. 8415.

Úrazové pojištění dělnické.

Zaměstnavatel způsobil úraz hrubým zaviněním, neopatřil-li stroj potřebným bezpečnostním zařízením.

Případné spoluzavinění zaměstnance na úrazu nemá s hlediska § 45 zák. o úraz. poj. děln. významu.

(Rozh. ze dne 26. října 1928, Rv II 46/28.)

Hynek Š. utrpěl úraz při práci v podniku žalovaného. Žalobě, již domáhala se Úrazová pojišťovna dělnická na žalovaném náhrady toho, co vyplatila Hynku Š-ovi, procesní soud první stolice vyhověl. **Důvody:** Úraz přihodivší se bednářskému pomocníku Hynku Š-ovi na hoblovacím stroji v továrním závodě žalovaného, byl přivoděn hrubým zaviněním žalovaného. Toto hrubé zavinění bylo jednak zjištěno rozsudky okresního a krajského jako odvolacího trestního soudu, jednak i výsledky důkazů v tomto sporu. Podle nich bylo zjištěno, že srovnávací hoblovací stroj byl starý, nebyl opatřen ochranným zařízením, při čemž ještě ložiska byla vytlučena. Žalovaný o těchto vadách věděl, byl na ně upozorňován jak živnostenským úřadem, tak i dělníky na tomto stroji pracujícími, přes to však nic neučinil, by tyto vady odstranil, nýbrž naopak snažil se obavy dělníků rozptýliti s poukazem k tomu, že se na stroji již tisíce škopků nadělalo a že se na něm bude pracovati dále. Ani úraz sám nepřiměl žalovaného k tomu, by vady na stroji odstranil, neboť při inspekci živnostenským inspektorem po úrazu Š-ově byla na stroji opět zjištěna nepřístojnost, že stroj ani ještě tehdy nebyl opatřen předepsaným ochranným zařízením. Avšak ani námitka žalovaného, že jest připočítati poškozenému Hynku Š-ovi spoluzavinění na úrazu, není opodstatněna, i když se přihlíží k tomu, do dosvědčil František H., neboť výpověď tohoto svědka dlužno ceniti s náležitou opatrností, ježto svědek měl přirozeně zájem na tom, by byl uchráněn podezření, že jako bednářský mistr v továrním závodě žalovaného a tudíž jako nadřízený poško-